

(דף רכ"ז ע"א) ריחו, דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. בְּגִין דְּאָמְרוּ יִשְׂרָאֵל, (שמות כד) כָּל אֲשֶׁר דִּבֶּר יְיָ נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע.
שְׁחַמְלֵךְ: דָּא אִיהוּ מְלֵךְ עֲלָהּ, וְאוּקְמוּהָ.

תָּא חֲזִי, כִּד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֵייתִי טוֹפְנָא עַל עֲלָמָא, בְּגִין לְחַבְלָא כְלָא, אָמַר לִיה קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְנַח, בְּעֵי לָךְ (ס"א לְאֶסְתֵּרָא) לְאֶסְתֵּמְרָא, וְלֹא תַחֲזִי גְרַמְךָ קַמִּיה דְּמַחְבְּלָא, דְּלֹא יִשְׁלֹט עֲלֵךְ, בְּגִין דְּלֹא הָוּה מָאן דִּיגִין עֲלוּי. בִּינּוּ דְאֶתְקַרִּיב קַרְפְּנָא, דְּקַרִּיב נַח, כְּדִין אֶתְבָּסַם עֲלָמָא, וְלֹא אֶתְבָּסַם כּוּלִי הָאֵי עַד דְּקִימוּ יִשְׂרָאֵל עַל טוֹרָא דְסִינֵי. בִּינּוּ דְקִימוּ יִשְׂרָאֵל עַל טוֹרָא דְסִינֵי, כְּדִין אֶתְבָּסַם עֲלָמָא, וּמַחְבְּלָא לֹא אֲשַׁתְּכַח בְּעֲלָמָא.

וּבְעָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּהוּוּא זְמַנָּא, לְאֶעֱבֵרָא הַהוּא מַחְבְּלָא מְעֲלָמָא, (וכד) בַּר דִּישְׂרָאֵל סְרַחוּ בְּהַהוּא זְמַנָּא, לְיוֹמִין זְעִירִין, וְעַבְדוּ יַת עֲגֻלָּא. וּכְדִין מַה כְּתִיב, (שמות לג) וַיִּתְנַצְּלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדָיִם מֵהַר חוֹרֵב. וְעַדָּיִם הָוּה רִזִּין דְּשָׂמָא קִדְשָׁא, דְּאֶעֱטֵר לִוְן קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאֶתְנַטַּל מִבְּנֵיהוּ, כְּדִין שְׁלֹטָא מַחְבְּלָא עַל עֲלָמָא, וְאֶהְדֵּר כְּמַלְקָדְמִין, כְּהַהוּא זְמַנָּא דְשִׁלְטָא בְּעֲלָמָא, וְעַבִּיד דִּינָא.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, בְּיוֹמוֹי דְטוֹפְנָא, מָאן יְהִיב תַּמָּן מַחְבְּלָא, דְּהָא מָיָא הוּוּ דְאֶתְגַּבְּרוּ, תָּא חֲזִי, לִית לָךְ דִּינָא בְּעֲלָמָא, אוּ כִּד אֶתְמַחִי עֲלָמָא בְּדִינָא, דְּלֹא אֲשַׁתְּכַח הַהוּא מַחְבְּלָא בִּבְנֵיהוּ, דְּאִזִּיל בְּגוּ אִינּוּן דִּינִין דְאֶתְעַבְּדוּ בְּעֲלָמָא. אוּף הָכָא, טוֹפְנָא הָוּה, וּמַחְבְּלָא אִזִּיל בְּגוּ טוֹפְנָא, וְאִיהוּ אֶקְרִי הַכִּי. וְעַל דָּא אָמַר לִיה קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְנַח, לְטַמְרָא גְרַמִּיה, וְלֹא יַתְחֲזִי בְּעֲלָמָא. וְהָא אוּקְמוּהָ.

תָּא חֲזִי, אָמַר רַבִּי אֲלֵעָזָר, וְאֶת הָאֵלֶּף וְשִׁבְעַת הַמַּאוֹת וְחַמְשָׁה וְשִׁבְעִים עֶשְׂרֵה וָיּוֹם לְעַמּוּדִים. אָמַאי וָיּוֹם. אֵלֶּא כְּמִין וָיּוֹ הוּוּ, וְרִישִׁיהוּן חָפָא בְּדַהֲבָא. אִינּוּן דְכֶסֶף, וְרִישִׁיהוּן מַחְפָּן בְּדַהֲבָא, בְּגִין דְכָל וָיּוֹ כְּסֻטְרָא דְרַחֲמֵי קָא אֶתְיָא, וּכְלָהוּ הוּוּ אֲשַׁתְּמוּדְעֵן לְעֵילָא בְּחוּשְׁבְּנָא. וּבְגִין דְאֶתּוּ מְסֻטְרָא דְרַחֲמֵי, הוּוּ אֶקְרוּן וָיּוֹם. וְכָל שְׂאָר תַּלְיִין בְּהוּ. וְלִית וָיּוֹ אֵלֶּא דַּהֲבָא וְכֶסֶף אֶתְיָא. וּבְגִין כְּהָ, כָּל אִינּוּן אֶקְרוּן, וָיּוֹ דְאִינּוּן עַמּוּדִים. מָאן עַמּוּדִים. כְּמָה דְאֶת אָמַר וְהַעֲמוּדִים שְׁנַיִם וָגו'. בְּגִין דְּהָא אֵלֶּין לְבַר מְגוּפָא, לְתַתָּא הוּוּ קִימִין.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, לֹא יִדְעָנָא אִי דָא עַבִּידְתָּא דְקִדְשָׁא, אוּ חוּל. בְּגִין דְכְּתִיב וְאֶת הָאֵלֶּף, דְּהָא כְּתִיב הָכָא הָאֵלֶּף, וּכְתִיב הָתָם (שיר השירים ח) הָאֵלֶּף לָךְ שְׁלֹמָה, מַה לְהֵלֵן הָאֵלֶּף חוּל, אוּף הָכָא הָאֵלֶּף חוּל.

אָמַר לִיה, לָאוּ הַכִּי, דְּאִי הוּא הָוּה חוּל, לֹא יַתְעַבִּיד מִבְּנֵיהוּ וָיּוֹם. וְתוּ, דְּהָא תַּמָּן כְּתִיב הָאֵלֶּף וְלֹא יַתִּיה, וְהָכָא כְּתִיב הָאֵלֶּף וְשִׁבְעַת הַמַּאוֹת וְחַמְשָׁה וְשִׁבְעִים. הָאֵלֶּף דְּהָתָם אִינּוּן חוּל, דְּכְתִיב הָאֵלֶּף לָךְ שְׁלֹמָה. וְדָא אִיהוּ חוּל, בְּגִין דְכָל חוּל לָאוּ אִיהוּ כְּסֻטְרָא דְקִדְוִשָׁה כְּלָל. חוּל אִיהוּ מְסֻטְרָא אֶתְרָא מְסֻטְרָא. וְעַל דָּא הַבְּדִלָה בִּין קִדְשָׁא לְחוּל, בְּגִין דְּבְעִינָן לְאֶפְרָשָׁא בִּין קִדְשָׁא לְחוּל. וְרִזָּא דְקַרָּא הַכִּי הוּא, (ויקרא י) וְלֹהֲבִדִּיל בִּין הַקִּדְשִׁים וּבִין הַחוּל וּבִין הַטָּמֵא וּבִין הַטָּהוֹר.

וְעַם כָּל דָּא אַף עַל גַּב דְּפְרִישׁוּ אֵיט לְקִדְּשׁ מִן הַחֹל, חוּלְקָא חָדָא אֵיט לִיהּ בְּקִדּוּשָׁה (דף רכ"ז
מספרא דשמאלא. חָדָא הוּא דְכְּתִיב הָאֱלֹה לְךָ שְׁלֵמָה, דְּאֵינּוּן אֱלֹה יוֹמֵי הַחֹל. וְאֵינּוּן יוֹמֵי
דְּגִלּוּתָא. כְּמָה דְּאֵיט אֱלֹה יוֹמֵי דְּקִדּוּשָׁה, הֵכִי נָמִי אֱלֹה יוֹמֵי לְסַטְרָא אַחְרָא.

וְעַל דָּא אַתְּעָרוּ חֲבֵרָיָא, אֵינּוּן יוֹמֵי דְּגִלּוּתָא, אֱלֹה שְׁנֵינן הוּו. וְעַל דָּא, אֵיט אֱלֹה וְאֵיט אֱלֹה, וְאֵינּוּן
אֱלֹה שְׁנֵינן דְּגִלּוּתָא, אַף עַל גַּב דְּיִשְׂרָאֵל יִהוּן בְּגִלּוּתָא, וְיִתְמַשְׁכוּן יִתִּיר, בְּהֵנִי אֱלֹה שְׁנֵינן יִתְמַשְׁכוּן,
דְּאֵינּוּן אֱלֹה יוֹמֵי דְּקִאָמְרוּן. וּבְגִין דָּא אֲוִקְמוּהָ, כָּל שְׁלֵמָה דְּאֵיט בְּשִׁיר הַשִּׁירִים קִדְּשׁ, בַּר מְהֵא
דְּאֵי הוּו חוּל. הָאֱלֹה דְּהִכָּא, קִדְּשׁ אֵי הוּו, וְכָל עוֹבְדוּי קִדְּשׁ, וְעַל דָּא עֲשָׂה וְוִים לְעַמּוּדִים.

תָּא חֲזִי, הָא אֲמָרוּן כָּל ו' בְּרִזָּא דְּרַחֲמֵי אֵי הוּו, וְכָל אַתְר דְּאֵתִי ו' בְּשִׁמָּא קִדְּשָׁא, רַחֲמֵי אֵי הוּו. כְּגוֹן
(בראשית יט) וַיְיָ הַמָּטִיר עַל סְדוֹם. (בראשית יג) וַיְיָ אָמַר אֶל אַבְרָם. רַחֲמֵי וְדִינָא כַּחֲדָא. דְּמָאֵי שְׁנָא
בְּטוֹפְנָא, דְּכְּתִיב אֱלֹהִים בְּכָל אַתְר, אֲמָאֵי לָא כְּתִיב וַיְיָ. אֱלֹה תְּנִינּוּ, בְּכָל אַתְר דְּכְּתִיב וַיְיָ, הוּא
וּבֵית דֵּינּוּ. אֱלֹהִים סְתָם, דִּינָא בְּלַחֲדוּי.

אֱלֹה בְּסְדוֹם, אַתְּעָבִיד דִּינָא, וְלָא לְשִׁיעָאָה עֲלֵמָא. וּבְגִין כְּדָּ אַתְּעָרְב אֵי הוּו בְּהַדִּי דִּינָא. אֲכָל
בְּטוֹפְנָא, כָּל עֲלֵמָא שְׁעִי, וְכָל אֵינּוּן דְּאֲשֶׁתְּכַחוּ בְּעֲלֵמָא. וְאֵי תִימָא, דְּהָא נַח וְדַעֲמִיָּה אֲשֶׁתִּזְיָבוּ.
הָא סְתִים מַעֲינָא הוּו, דְּלָא אַתְּחִזִּי. וְעַל דָּא כָּל מַה דְּאֲשֶׁתְּכַח בְּעֲלֵמָא שְׁעִי לִיהּ.

וְעַל דָּא וַיְיָ בְּאַתְגַּלְיָא, וְלָא שְׁעִי כְּלָא. אֱלֹהִים סְתִים, וּבְעֵי לְאֲסַתְמָרָא, דְּהָא כְּלָא שְׁעִי. וְעַל דָּא
אֱלֹהִים בְּלַחֲדוּי הוּו, וְרִזָּא דָּא (תהלים כט) וַיְיָ לְמַבּוּל יֹשֵׁב. מַהוּ יֹשֵׁב. אֲלֵמָלָא קְרָא כְּתִיב, לָא יִכְלִינּוּ
לְמִימְרָא. יֹשֵׁב בְּלַחֲדוּי, דְּלָא אַתָּא עִם דִּינָא. כְּתִיב הִכָּא יֹשֵׁב, וּכְתִיב הִתָּם (ויקרא יג) בְּדַד יֹשֵׁב
בְּלַחֲדוּי.

וְרִזָּא אוֹלִיפְנָא, קִדְּשָׁא בְּרִידָּ הוּא סְתִים וְגִלְיָא. גִּלְיָא הוּא בִּי דִּינָא לְתַתָּא. סְתִים הוּא אַתְר דְּכָל
בְּרַכָּאן נְפָקִי מִתְּמוֹן, בְּגִין כְּדָּ, כָּל מְלוּי דְּכָר נֶשׁ דְּאֵינּוּן בְּסְתִימוּ, בְּרַכָּאן שְׂרִיין עֲלִיהּ וְכָל דְּאֵינּוּן
בְּאַתְגַּלְיָא, הַהוּא אַתְר דְּבִי דִינָא שְׂרִיא עֲלוּי, בְּגִין דְּאֵי הוּו אַתְר בְּאַתְגַּלְיָא. וְכְּלָא אֵי הוּו בְּרִזָּא
עֲלָאָה, כְּגוֹנוֹנָא דְּלַעֲיָלָא. (ע"כ).

עַד שְׁהַמְלִיךְ בְּמַסְבוֹ, (שיר השירים א) בְּתַהוּא חֲבֵרוּתָא וְתַפְנוּקָא דְּעָדָן עֲלָאָה, (הא אוֹקְמוּהָ דְּהָא) בְּתַהוּא
שְׁבִיל דְּסְתִים וְגִנְזִי וְלָא אַתְיִידַע, וְאַתְמַלְיָא מַנְיָה, וְנַפְקִין בְּנַחֲלִין דִּיעָאן. גְּרַדִּי נָתַן רִיחוֹ, דָּא יָם
בְּתַרְאָה, דְּכָרָא עֲלֵמָא תַתָּאָה, כְּגוֹנוֹנָא דְּלַעֲיָלָא, וְסְלִיק רִיחָא טַבָּא עֲלָאָה, לְשִׁלְטָאָה וְלַמְעַבְדָּה,
וְיָכִיל וְשְׁלִיט וְנַהִיר בְּנַהוּרָא עֲלָאָה.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְּהָאֵי גְרַדָּא סְלָקָא רִיחָא לְעֵילָא, כְּדִין חֲבִיבוּתָא אַתְקַשְׁרַת, וְסְלָקָא הָאֵי גְרַדָּא
לְאַתְאֲחָדָא לְעֵילָא. וְכְּלַהוּ רְתִיבִין קִדְּשִׁין, כְּלַהוּ סְלָקִין רִיחִין לְאַתְעֲטָרָא לְגַבִּי דְּלַעֲיָלָא. אֵינּוּן
רְתִיבִין כְּלַהוּ אֲקָרוּן עֲלָמוֹת שִׁיר, כְּמָה דְּאַתָּ אָמַר (תהלים מו) עַל עֲלָמוֹת שִׁיר, וְהָא אוֹקְמוּהָ. מָאֵי
עֲלָמוֹת שִׁיר. אֱלֹה כְּמָה דְּאַתָּ אָמַר, (שיר השירים ו) וְעֲלָמוֹת אֵין מְסַפֵּר. מָאֵי וְעֲלָמוֹת אֵין מְסַפֵּר. כְּמָה
דְּאַתָּ אָמַר (איוב כה) הֵיזֵּ מְסַפֵּר לְגִדּוּדִיו. וּבְגִין דְּלִית לְהוּו חֲשַׁבְנָא כְּתִיב וְעֲלָמוֹת אֵין מְסַפֵּר.

וַיִּים לְעַמּוּדִים, (שמות לח) בְּלָהוּ דְכוּרֵין. כָּל אֵינּוֹן דְּסִלְקִין בְּרַבּוּ מְשַׁח לְעֵילָא, בְּלָהוּ מְיַימִין בְּרָזָא
דְּדְכוּרֵין, וְלֹא אֶקְרִי דְכַר אֵלָא ו', רָזָא דְשָׁמַיָא, דְּאֵינּוֹן דְּכוּרֵין. וְכָל אֵינּוֹן דְּלִתְתָא, אֶקְרוּן נוֹקְבֵי.
וּבְגִין כֶּהּ כָּל אֵינּוֹן דְּאֵתְיִין מְסֻטָּרָא דְשָׁמַיָא, מְסֻטָּרָא דְנוֹקְבָא, אֵתְמַנֵּן עַל הַשִּׁיר, וְאֶמְרֵי שִׁירְתָא
תְּדִירָה. וְעַל דָּא כְּתִיב, עַל עֲלָמוֹת שִׁירָה. וְכָלְהוּ נִפְקוּ בְּרָזָא דְה'. ה' אֶפִּיקַת כְּמָה חִילִין לְזַנְיָהוּ בְּרָזָא
דְּו'. ו', דָּא רָזָא דְדְכוּרָא דְמֵימָא לְמִיּהַב מְזוּנָא לְנוֹקְבָא.

וּבְגִין כֶּהּ, כָּל אֵינּוֹן וַיִּין עֶבֶד בְּעֵלְאֵל, לְמִיּהַב לִזְן לְאַשְׁרָאָה עַל נוֹקְבֵי. וְנִפְקֵי מְרָזָא דְאֵלֶּה, דְּאֵיּהוּ
חֲשַׁבְן שְׁלִים. וְשַׁבַּע מְאוֹת, דְּאֵיּהוּ רָזָא שְׁלִים. וְהַמְשָׁה הֵכִי נִמְי. וְשַׁבְעִים כְּלָא רָזָא חֲדָא. וְעַל דָּא,
מְרָזָא דְנָא, וְחֻשְׁבָּן דָּא, עֲשָׂה וַיִּים. וְכָלְהוּ בְּרָזָא דְו', וּבְדִיּוֹקְנָא דְו' אֵתְעֵבִידוּ, וְכָלְהוּ בְּרָזָא עֲלָאָה,
וּבְחֻשְׁבָּנָא נְטָלֵי.